

GELECEK YAZILARI

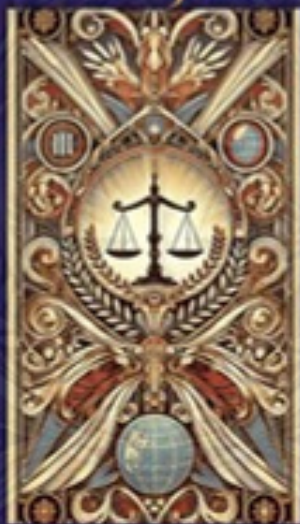
CİLT : 1
SAYI : 7

Eğitim ve Bilim için
Düşle

Emek ve Halk için
Düşle

Tarih ve Toplum için
Düşle

Kültür ve Sanat için
Düşle

ARTİT NO: 00000000000000000000

GELECEK

Yazıları

CUMHURİYETÇİLİK - 1

FRANK LOVETT

Siyaset teorisi ve felsefesinde, "cumhuriyetçilik" terimi genellikle iki farklı, ancak birbiriyle yakından ilişkili anlamda kullanılır. İlk anlamda cumhuriyetçilik, Batı siyasi düşünce tarihindeki gevşek bir geleneği veya yazar ailesini ifade eder. Bunlara özellikle Machiavelli ve on beşinci yüzyıl İtalyan öncülleri; İngiliz cumhuriyetçiler Milton, Harrington, Sidney ve diğerleri; Montesquieu ve Blackstone; on sekizinci yüzyıl İngiliz Milletler Topluluğu üyeleri; ve Jefferson, Madison ve Adams gibi kurucu dönemdeki birçok Amerikalı dahildir. Bu gelenekteki yazarlar, yurttaşlık erdeminin ve siyasi katılımın önemi, yolsuzluğun tehlikeleri, karma bir anayasanın ve hukukun üstünlüğünün faydaları vb. gibi birçok ortak fikir ve kaygıyı vurgularlar; ve argümanlarını sunarken özellikle Cicero ve Latin tarihçilerinden klasik örneklerle yoğun bir şekilde başvurmaları, retorik tarzlarının karakteristik bir özelliğidir. Son noktanın ışığında, bu durum siyasal düşüncede bazen 'klasik cumhuriyetçi' ya da 'neo-roman' geleneği olarak da adlandırılır.

Bu kısa taslağın ötesinde, geleneğin üyelerinin kim olduğu ve göreceli önemleri; altta yatan felsefi bağlılıklarının nasıl yorumlanması gerektiği; ve modern siyasi düşüncenin tarihsel gelişimindeki rolü konusunda önemli bir tarih yazımı tartışması mevcuttur. Bu bizi "cumhuriyetçilik" teriminin ikinci anlamına getiriyor. Çağdaş siyasi teori ve felsefede, çoğunlukla Quentin Skinner'ın çalışmalarıyla ilişkilendirilen klasik cumhuriyetçi geleneğin belirli bir yorumunu ifade eder; bu gelenekten edinilen içgörüler, özellikle Philip Pettit'in çalışmalarıyla ilişkilendirilen, çekici bir çağdaş siyasi doktrine dönüştürmeye adanmış bir araştırma programıyla birlikte. Bu ikinci anlamdaki cumhuriyetçilere göre, en önemli cumhuriyetçi değer, keyfi güçten bağımsızlık veya tahakkümsüzlük olarak anlaşılan siyasi özgürlüktür.

Bu yazıda öncelikle cumhuriyetçilik ikinci anlamıyla ele alınacaktır.

Klasik cumhuriyetçilik geleneğini yorumlamalarında, sivil cumhuriyetçiler sıklıkla karıştırıldıkları sivil hümanistlerle tartışma halindedirler . Çağdaş bir siyasi doktrin olarak geliştirilen sivil cumhuriyetçilik, genel olarak ilerici ve liberaldir, ancak önemli ayırt edici özelliklerden yoksun değildir.

Bazı politika çıkarımları, ana akım liberalizmden belirli şekillerde ayrılır ve bu nedenle sivil cumhuriyetçiler bazen cemaatçilerle de karıştırılır .

Sivil cumhuriyetçiliğin güçlü veya zayıf yönlerinin adil bir şekilde değerlendirilebilmesi için, her iki karışıklıktan da özenle kaçınılmalıdır.

Siyasi Özgürlük, Egemenlik Dışı Bir Kavramdır

Çağdaş sivil cumhuriyetçi programın kesinlikle merkezinde, siyasal özgürlüğün keyfi güçten bağımsızlık veya egemenlik dışılık olarak kavranması yer alır ve bu nedenle bu fikrin açıklanmasıyla başlamak mantıklıdır.

Siyasi Özgürlük, Olumlu ve Olumsuz

Siyasi özgürlük konusunda birbiriyle rekabet eden birçok anlayışın olduğu bilinen bir gerçektir. Günümüzde standart hale gelen bu anlayış, Isaiah Berlin tarafından "İki Özgürlük Kavramı" adlı ünlü konferansında en etkili şekilde ortaya konulmuştur. İlki olan "olumsuz" özgürlük anlayışına göre, insanlar yalnızca seçimlerine müdahale edilmediği ölçüde özgürdürler. "Müdahale"nin tam olarak nasıl tanımlanacağına bağlı olarak bu anlayışta birçok farklı yaklaşım mevcuttur, ancak hepsinin ortak noktası, özgür olmanın az çok kişinin istediğini yapmasına izin verilmesi anlamına geldiği temel sezgisidir. Berlin'in bu olumsuz özgürlük fikri özellikle klasik İngiliz siyaset filozofları Hobbes, Bentham ve J.S. Mill ile ilişkilendirilir ve günümüzde, özellikle çağdaş Anglo-Amerikan filozoflar arasında muhtemelen baskın özgürlük anlayışdır. Mill'in bilinen sözleriyle, "ada layık olan tek özgürlük, başkalarının iyiliğini kendi yolumuzda takip etmektir; yeter ki başkalarının iyiliğini elinden almaya çalışmayalım".

İkinci, 'olumlu' özgürlük anlayışını tanımlamak o kadar kolay değildir. Kabaca söylemek gerekirse, bir kişi veya grup, özdenetim veya özdenetim gösterdikleri ölçüde olumlu anlamda özgürdür. Ancak, bu özdenetimin ilgili anlamda tam olarak neyi oluşturduğu konusunda fikir birliği yoktur. Etkili bir açıklamaya göre, olumlu anlamda özgür olmak, kişinin ikincil arzularını harekete geçirebilmesidir. Örneğin, kumar bağımlısı bir kişi, kumar oynamama konusunda olumsuz anlamda özgür olabilir -çünkü kimse onu buna zorlamaz-, ancak kumar oynamama yönündeki varsayılan ikincil arzusunu gerçekten harekete geçirmeyi başarmadıkça olumlu anlamda özgür değildir. Berlin, bu ikinci anlayışı özellikle Spinoza, Rousseau ve Hegel gibi kıta filozoflarıyla ilişkilendirir. TH Green gibi İngiliz Hegelciler arasında bir miktar destek bulsa da, olumlu özgürlük anlayışını savunanlar genellikle azınlıkta kalmıştır, özellikle de çağdaş Anglo-Amerikan filozoflar arasında.

Özgürlüğün olumlu anlayışının rahatsız edici sonuçları iyi bilinmektedir ve burada uzun uzadıya tekrarlanmasına gerek yoktur. Bunlar çoğunlukla, olumlu anlamda özgürlüğün, bireylerin sözde "gerçek" çıkarları adına oldukça kapsamlı bir zorlamaya izin veriyor gibi görünmesi sorunundan kaynaklanmaktadır - örneğin, kumarbazı, kendisi söylemese bile, aslında yapmak istediği şeyin bu olduğu varsayımıyla, kumarı bırakmaya zorlamak gibi. Bu tehlike hakkında Berlin şöyle yazıyor:

" Kendi iyiliğim için zorlanabileceğimi söylemek bir şeydir; bunu göremeyecek kadar kör olduğum için: bu, zaman zaman benim yararına olabilir... Ama eğer benim iyiliğimse, o zaman zorlanmıyorum demektir, çünkü bunu ben istedim, bunu bilsem de bilmesem de ve zavallı dünyevi bedenim ve aptal zihnim bunu acı bir şekilde reddetse ve onu ne kadar iyi niyetli olursa olsun dayatmaya çalışanlara karşı mücadele etse bile özgürüm . "

FRANK LOVETT

Berlin gibi liberaller, anlaşılır bir şekilde olumluyu reddedip olumsuz özgürlük anlayışını benimsediler. Ancak asıl soru, özellikle müdahalesizlik olarak kabul edilen olumsuz özgürlük anlayışının, en çok ilgimizi çeken siyasi ideali yeterince yansıtıp yansıtmadığıdır. Çağdaş sivil cumhuriyetçiler ise yansıtmadığını savunuyor.

Özgürlük, Egemenlik Dışılıktır

Örnek olarak, aşağıdaki senaryoları ele alalım . İlk senaryoda, genel olarak iyi niyetli bir efendiye sahip bir grup köle hayal edin. Efendi, kölelerine istediği gibi davranma konusunda kurumsal olarak korunan bir hakka sahipken özellikle bu efendinin kölelerini çoğunlukla rahat bıraktığını varsayalım. Şimdi, kölelerinin günlük işlerine gerçekten karışmadığı ölçüde, müdahalesizlik özgürlüğü görüşüne göre, onların bir ölçüde özgürlüğe sahip olduklarını söylemeye kararlıyız. Bazıları bu sonucu son derece mantık dışı buluyor: Siyasi özgürlük fikrinde bir şey varsa, bunun kölelik koşullarında bulunamayacağını düşünebilir!

Bu sonucu kabul etmeye istekli olsak bile, özgürlüğe dair müdahalesizlik görüşü bizi belki de daha da paradoksal olan diğer sonuçlara götürür. Öncelikle, iyi niyetli efendimizin kölelerinin, ileride istismarcı bir efendinin kölelerinden daha fazla özgürlüğe sahip olduğunu söylemeye kendimizi adadığımızı unutmayın. Elbette, iyi niyetli köleler bazı açılardan kötü niyetli kölelerden daha iyi durumdadır, ancak gerçekten daha özgür olduklarını söylemek istiyor muyuz ? Bir diğer açıdan, zamanla efendisinin psikolojik eğilimlerini daha iyi anlayan köleyi düşünün. Bu gelişmiş içgörüden yararlanarak efendisinin iyi tarafında kalmayı başarır ve sonuç olarak giderek daha az müdahaleye maruz kalır. Dolayısıyla, özgürlüğe dair müdahalesizlik görüşünde, özgürlüğünün zamanla arttığını söylemeye kendimizi adadık. Yine, kölenin daha fazla psikolojik içgörüyü sahip olmasının bazı açılardan refahını artırdığı açıkken, bunun özellikle özgürlüğünü artırdığını gerçekten söylemek istiyor muyuz ?

Şimdi ikinci bir senaryoyu ele alalım. Büyük bir emperyal gücün kolonisini hayal edin. Sömürge tebaasının hiçbir siyasi hakkı olmadığını ve dolayısıyla emperyal gücün onları tek taraflı olarak yönettiğini varsayalım. Fakat daha da ileri giderek, emperyal gücün şu veya bu nedenle yetkisinin tamamını kullanmamayı tercih ettiğini, yani koloniye yönelik politikasının az çok iyi niyetli bir ihmal olduğunu varsayalım. Müdahale etmeme olarak özgürlük bakış açısından, sömürge tebaasının hükümetleri açısından hatırı sayılır bir özgürlüğe sahip olduğu sonucuna varmalıyız, çünkü hükümetleri günlük hayatta onlara neredeyse hiç müdahale etmiyor. Ardından, sömürge tebaasının başarıyla isyan ettiğini ve siyasi bağımsızlığa ulaştığını varsayalım. Eski koloni artık kendi kendini yönetiyor.

Ancak, yeni hükümetin emperyal selefinden biraz daha aktif olduğunu, insanların yaşamlarına eskisinden daha fazla müdahale eden yasalar çıkardığını ve politikalar uyguladığını düşünebiliriz. Müdahale etmeme olarak özgürlük bakış açısından, bağımsızlıkla birlikte özgürlüğün azaldığını söylemeliyiz. İlk senaryoda olduğu gibi, birçok kişi bunu mantıksız buluyor. Elbette, sömürge yönetiminden bağımsızlığını güvence altına almış bir ulus, siyasi özgürlüğünü artırmış olmalı.

Bu örneklerin gösterdiği şey, siyasi özgürlüğün, sonuçlara bağlı bir örüntüden ziyade, kişiler veya gruplar arasında var olan bir tür yapısal ilişki olarak anlaşılmasının daha iyi olabileceğidir. Bir efendinin herhangi bir günde kölesini kırbaçlamayı seçip seçmemesi, diyebiliriz ki, rastlantısal bir sonuçtur: her şey efendinin ruh haline, kölenin davranışına vb. bağlıdır. Rastlantısal olmayan (ya da en azından aynı şekilde olmayan) şey ise, efendilerin kölelerine istedikleri gibi davranmalarına fiilen izin veren daha geniş yasa, kurum ve normlar bütünüdür. Eski köle Frederick Douglass'ın eski durumu hakkında söylediği gibi, "Nefret ettiğim şey kölelikti; onun basit olayları değil" .

Cumhuriyetçi siyasi özgürlük anlayışı, bu anlayışı olabildiğince doğrudan yakalamayı amaçlar. Özgürlüğü bir tür yapısal bağımsızlık olarak, yani bir efendinin keyfi veya kontrolsüz gücüne tabi olmama durumu olarak tanımlar.

Bu cumhuriyetçi özgürlük anlayışını felsefi olarak geliştirmek için herkesten daha fazla çaba sarf eden Pettit, bunu şöyle ifade eder: Bir kişi veya grup, başka hiçbir kişi veya grubun "işlerine keyfi bir şekilde müdahale etme kapasitesine" sahip olmadığı ölçüde özgürlüğe sahiptir. 'Egemenlik' teriminin kabaca keyfi veya kontrolsüz güç olarak makul bir şekilde yorumlanması durumunda, cumhuriyetçi anlamda özgürlüğün, egemenlik dışı olmanın güvenli bir şekilde kullanılmasından oluştuğunu da söyleyebiliriz. Bu görüş o zamandan beri Skinner, Viroli, Maynor, Laborde, Costa, Honohan, Taylor ve O'Shea gibi cumhuriyetçi yazarlar tarafından yaygın olarak benimsenmiştir.

Cumhuriyetçi ve Negatif Özgürlük

Cumhuriyetçi özgürlük anlayışının, en azından geniş anlamıyla, siyasi özgürlüğün olumsuz bir anlayışı olduğunu unutmayın. Cumhuriyetçi anlamda siyasi özgürlükten yararlanmak için kişinin belirli bir şey yapması veya olması gerekmez; kişinin, bunun ne anlama geldiğine dair herhangi bir görüşte özdenetim göstermesi veya ikincil arzuları doğrultusunda hareket etmede başarılı olması gerekmez. Cumhuriyetçi özgürlük yalnızca bir şeyin, yani keyfi bir güce veya tahakküme yapısal bağımlılığın yokluğunu gerektirir. (Müdahale etmeme gibi, tahakküm etmeme de dereceler halinde gelir: Medeni cumhuriyetçi görüşe göre kişi özgür veya özgür değildir; daha ziyade, kişinin güvenli bir şekilde sahip olduğu tahakkümsüzlüğün derecesine bağlı olarak daha fazla veya daha az özgürdür.)

Ancak bu benzerliklere rağmen, cumhuriyetçi özgürlük, olumsuz özgürlüğün müdahalesizlik olarak kabul edilen genel görüşüne eşdeğer değildir.

Müdahalesizlik görüşünün aksine, yukarıda açıklanan iki senaryodaki sezgilerimizi kolayca açıklar. Köle, efendisinin keyfi gücüne karşı savunmasız olduğu için özgürlükten yoksundur; efendisinin bu gücü kullanıp kullanmaması ne burada ne de orada önemlidir. Benzer şekilde, cumhuriyetçi görüşte siyasi özgürlük açısından önemli olan, imparatorluk gücünün kolonisini ne kadar yönetmeyi seçtiği değil, birincisinin ikincisini istediği kadar ve istediği gibi yönetmeyi seçebilmesidir. Nitekim Joseph Priestley, hafif yönetilen Amerikan kolonilerini yine de bir kölelik durumunda olarak tanımlamıştır çünkü "İngiltere halkının onları bir kuruş ödemeye zorlayabildiği aynı güçle, ellerindeki son kuruşu ödemeye de zorlayabilirler".

Dahası, cumhuriyetçi anlayış, siyasi özgürlük açısından her iki durumu da iyileştirecek şeyi daha sezgisel ve tatmin edici bir şekilde ele alır. Çoğu insan, kölelerin, deneyimle efendilerinin psikolojik eğilimlerine dair içgörülerini geliştirdikleri için artan bir özgürlüğe sahip olduklarını söylemeye meyilli değildir. Ancak birçok kişi , diğer koşullar eşit olduğunda, yasalar, kurumlar veya normlarda etkili bir reform efendilerinin onlar üzerindeki otoritesini keskin bir şekilde azaltırsa, özgürlüklerinin arttığını söylemeye meyilli olacaktır . (Bu, kölelerin her şey göz önüne alındığında daha fazla refaha sahip olacakları anlamına gelmez; sadece egemenlikleri azaldığı için, o ölçüde daha fazla özgürlüğe sahip olacakları anlamına gelir.) Ve elbette, efendileri ne kadar iyiliksever olursa olsun, kölelik kurumu ortadan kaldırılincaya kadar hiçbir köle tamamen özgür olamaz.

Başka bir deyişle, siyasi özgürlük, doğru bir şekilde düzenlenmiş yasalar, kurumlar ve normlar tarafından oluşturulur: Pettit, "sonuçta böyle bir egemenlik dışılığın tadını çıkarmak, hiç kimsenin keyfi olarak işlerinize karışamayacağı bir konumda olmak demektir" diye yazar, "ve kurumlar yürürlüğe girdiği andan itibaren olası keyfi müdahaleleri engeller" .

Bu görüşe göre, siyasi özgürlük, hiçbir vatandaşın diğerinin efendisi olmadığı, hukukun üstünlüğü altında eşit vatandaşlardan oluşan, iyi düzenlenmiş, kendi kendini yöneten bir cumhuriyette en iyi şekilde gerçekleştirilir . James Harrington'un klasik ifadesiyle, böyle bir topluluk "insanların değil, yasaların imparatorluğu" olurdu.

Cumhuriyetçi Özgürlük: Sorunlar ve Tartışmalar

Cumhuriyetçilerin, bir efendinin keyfi gücünden bağımsızlık olarak gördükleri siyasi özgürlük anlayışının çekiciliği belki de anlaşılabilir. Ancak bu, bu anlayışın tartışmasız olduğu anlamına gelmez.

Çağdaş sivil cumhuriyetçi argümanların geliştirilmesindeki rolünü tartışmadan önce, cumhuriyetçi özgürlük fikrini çevreleyen çeşitli sorunları ve tartışmaları ele almalıyız.

Müdahale etmeme durumu nedir?

Cumhuriyetçi özgürlük fikrine yönelik yaygın bir itiraz, belirgin bir anlayış ortaya koyamamasıdır. Burada, belki de ilk olarak Paley tarafından dile getirilen öneri, tahakkümsüzlükten bahsetmenin aslında müdahalesizlik güvenliğinden bahsetmenin başka bir yolu olduğudur . Çağdaş sivil cumhuriyetçiler bu görüşü reddetmelidir. Pettit, düşük bir müdahalesizlik beklentisinin birden fazla yolla sağlanabileceğini ve cumhuriyetçi özgürlük fikrinin benimsenen yönteme hiçbir şekilde kayıtsız olmadığını gözlemler.

Örneğin, olağanüstü derecede iyiliksever bir efendiye sahip olmak, kişinin sık sık olumsuz bir şekilde müdahale edilmeyeceği beklentisiyle makul ölçüde güvende olması anlamına gelir; ancak yine de bir efendiye sahip olmak anlamına gelir. Cumhuriyetçi özgürlük fikri, bize özellikle efendimizi daha iyi bir insan haline getirmemizi değil, onu daha az efendi kılmamızı öğütler. Bu, ancak onun keyfi gücünü veya tebaasının ona bağımlılığını dizginleyerek yapılabilir. Öyleyse, egemenlik karşıtlığı ve müdahalesizlik kavramlarının gerçekten de farklı kavramlar olduğunu varsayarsak, ikincisinin, yani sivil cumhuriyetçi bakış açısında nereye varacağını merak edebiliriz. Keyfi iktidardan kurtulmak tek önemsedığımız şey mi? Kabaca söylemek gerekirse, sivil cumhuriyetçilerin bu soruya verebileceği üç olası cevap var.

İlki basitçe evet cevabını vermektir . Birisi, müdahalesizliğin kendi başına önemli veya arzu edilir olduğunu düşünmenin bir hata olduğunu iddia edebilir. Elbette, koşullu bir ampirik olgu olarak, kapsamlı keyfi güç genellikle kapsamlı müdahaleleri beraberinde getirir, bu nedenle ilkinin olan hoşnutsuzluğumuzun ikincisine ilişkin değerlendirmemizi etkilemesi anlaşılabilir bir durumdur. Ancak, bu ilk cevabı reddetmek için geçerli nedenler vardır. Hayatlarımızın en küçük ayrıntısına kadar düzenlendiği, ancak her zaman genel olarak bilinen, keyfi olmayan kural ve prosedürlere sıkı sıkıya bağlı kaldığı bir toplumda yaşadığımızı hayal edin. Keyfi güçten kapsamlı bir özgürlüğe sahip olsak da, bireysel seçim özgürlüğümüz neredeyse hiç yoktur. Çoğumuz böyle bir toplumda yaşamak istemeyiz ve bu da müdahalesizliğe gerçekten de bağımsız bir değer verdiğimizizi gösterir.

Bu, iki olası cevap daha bırakıyor. Bir yandan, tahakkümsüzlük olarak özgürlük fikrimize bir ölçüde müdahalesizlik katmayı deneyebiliriz.

GELECEK

Yazıları

CUMHURİYETÇİLİK - 2

FRANK LOVETT

'Keyfi' Güç Neyi Kapsar?

Cumhuriyetçi özgürlük fikrini geliştirmedeki ikinci büyük zorluk, keyfilik kavramına kesin bir anlam vermektir. Gücü hangi ölçütlere göre "keyfi" olarak değerlendireceğiz? Sadece kullanımı rastgele veya öngörülemez olduğunda değil. Bu görüş, cumhuriyetçi siyasi özgürlük anlayışının tüm amacını baltalayacaktır. Yukarıda tartışıldığı gibi, uzun deneyimle bir köle, efendisinin davranışlarını daha iyi tahmin edebilir ve bu nedenle ona daha az rastgele görünür, ancak köle yalnızca bu gerçeğe daha fazla özgürlüğe sahip değildir. Birinin keyfi güçle başa çıkma becerisinin daha iyi olması, tahakkümünün daha az olduğu anlamına gelmez.

'Takdir yetkisi', keyfi kelimesinin ilgili anlamına çok daha yakındır, ancak tam olarak doğru da değildir. Takdir yetkisi, belirli politika hedeflerini veya amaçlarını ilerletmek amacıyla bir kamu kurumuna devredilebilir -örneğin Kongre, takdir yetkisini Federal Rezerv'e devretmiştir-, ancak bunun özgürlüğümüzü kısıtladığını söylemek istemeyiz. Bu maddenin dördüncü bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı, çağdaş sivil cumhuriyetçiler, keyfi olmayan ancak takdir yetkisine dayalı bir yetki hakkında bir açıklama sunabilmelidir.

Peki keyfi iktidarı nasıl nitelendirmeliyiz? Genel olarak iki cevap önerilmiştir. İlki, keyfi olmama durumunu usule ilişkin olarak tanımlar. Bu görüşe göre iktidar, ilgili tüm kişi veya gruplar için ortak bilgi olan etkili kurallar, prosedürler veya hedefler tarafından güvenilir bir şekilde kontrol edildiği ölçüde keyfi değildir. Bu görüşe göre, güvenilir ve etkili olmak için kısıtlamaların ilgili koşullardaki olası çok çeşitli değişikliklere veya tadilatlarla dayanıklı olması gerekir. Kabaca söylemek gerekirse, usule ilişkin görüş, cumhuriyetçi özgürlüğü, hukukun üstünlüğünün geleneksel fikriyle eşitler; ancak ikincisini önemli ölçüde genişletmeye istekli olduğumuz sürece.

Alternatif olarak, keyfi olmama durumunu demokratik olarak tanımlayabiliriz. Bu ikinci görüşe göre, güç, ilgili kişiler veya gruplar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edildiği ölçüde keyfi değildir. Pettit'in sunduğu bir örnekte, Andrea'nın Bob'a alkol dolabının anahtarlarını verdiğini ve ne kadar yalvarırsa yalvarsın, yirmi dört saat önceden haber vermediği sürece anahtarları geri vermemesi yönünde kesin talimatlar verdiğini varsayalım. Bob bu konudaki davranışlarından dolayı Andrea'ya hesap vermek zorunda olduğundan, onun üzerindeki gücü keyfi değildir. Aşağı yukarı aynı şekilde, devletin vatandaşları üzerindeki gücü, halkın devletin gücünü nasıl kullandığını kontrol etmede eşit paya sahip olması koşuluyla keyfi olmayacaktır. Birçok yazar bu demokratik görüşü benimsemiştir

Her iki durumda da, iki uyarı dikkate değer. Birincisi, her iki görüşte de keyfiliğin yalnızca kontrolsüzlük anlamına geldiği ve bunun tersinin de geçerli olduğudur. Pettit'in son zamanlarda ikinci terimi birincisine tercih etmesi, yalnızca üstün netliğinden kaynaklanmaktadır ve ne gerçek bir görüş değişikliğini ne de eskisine yeni bir koşulun eklenmesini temsil eder. İkinci uyarı ise, yine her iki görüşte de, keyfi veya kontrolsüz gücün, esas itibarıyla adaletsiz veya gayrimeşru güç olarak tanımlanmaması gerektiğidir. Pettit'in görüşü hiçbir zaman bu olmamıştır, ancak daha önceki çalışmalarında bazı pasajlar istemeden aksini ima etmiş olabilir. Keyfiliğin ahlaki bir tanımının bilinen sorunu, cumhuriyetçi özgürlük anlayışımızı genel bir insan iyiliği açıklamasına indirgemesidir.

Cumhuriyetçi Özgürlük ve İnsan İyiliği

Şimdiye kadar, nihai olarak nasıl tanımlanırsa tanımlansın, cumhuriyetçi özgürlüğün her zaman iyi bir şey olduğunu varsaydık. Ancak bazıları bunun böyle olup olmadığını merak etti. Bu itiraz çoğunlukla hayırsever bakım ilişkileri örneğiyle ifade edilir. Kişinin yalnızca keyfi güçten bağımsız olduğu ölçüde özgürlüğe sahip olduğunu savunan cumhuriyetçi görüşe göre, çocukların ebeveynlerine karşı cumhuriyetçi özgürlükten yararlanamadığı anlaşıyor. Ancak, ebeveyn-çocuk ilişkisinin son derece değerli olduğu ve bu nedenle böyle bir bağlamda daha fazla cumhuriyetçi özgürlük istemeyeceğimiz varsayılabilir. Cumhuriyetçi özgürlük belki de her zaman iyi bir şey değildir .

Belirtildiği gibi, bu itiraz kavramsal bir hataya dayanmaktadır; ancak çağdaş sivil cumhuriyetçi literatürde henüz yeterince geliştirilmemiş önemli bir dizi konuya işaret etmektedir. Yukarıdaki örnekteki hata, bir bütünün genel değerlendirmesini, ayrı ayrı ele alınan parçalarının değerlendirmesiyle karıştırmamızdan kaynaklanmaktadır. En azından olağan gidişatta, ebeveyn-çocuk ilişkilerinin bir bütün olarak ele alındığında son derece değerli olduğu yadsınamaz; ancak bundan, ilişkinin her bir parçasının mutlaka değerli olduğu sonucu çıkmaz. İtirazın geçerli olması için, yalnızca ebeveyn-çocuk ilişkisinin genel olarak değerli olması değil, aynı zamanda diğer tüm özellikleri sabit tutulduğunda daha az keyfi güç içermesi durumunda aslında daha kötü olacağı da geçerli olmalıdır. Ancak bu oldukça şüphelidir. Çocuk haklarının Batı hukukuna dahil edilmesinin, çocukların kaçınılmaz olarak tabi oldukları keyfi güç derecesini azalttığı için bir nimet olduğu açıktır. Cumhuriyetçi özgürlüklerinin, belki de aile hayatını tamamen yok etmeden ve dolayısıyla diğer birçok faydasını kaybetmeden daha da artırılmayacağı konusu tartışmalıdır.

Ancak bu hatalı itirazın değerlendirilmesi, cumhuriyetçi özgürlüğün diğerleri arasında yalnızca bir iyi olduğu ve bununla çatışabileceği gerçeğini ortaya koyar .

Dolayısıyla, çağdaş yurttaş cumhuriyetçilerinin önündeki zorluk, egemenlik dışılığın neden önemli bir insan iyiliği olduğunu göstermekten ziyade, bunun daha geniş bir ahlaki çerçeveye nasıl uyduğunu ve özellikle de cumhuriyetçi özgürlüğe, insan gelişiminin sağlanmasında diğer önemli iyiliklerle karşılaştırıldığında nasıl bir karşılaştırmalı ağırlık vermemiz gerektiğini göstermektir . Pettit, cumhuriyetçi özgürlüğün göreceli önceliğine dair bir savı az çok pragmatik gerekçelerle ortaya koyuyor: Kabaca söylemek gerekirse, siyasi doktrinlerin mümkün olduğunca az temel değere odaklandıklarında en etkili olacağını ve buna bağlı olarak odaklanılacak en iyi değerlerin, tanıtımı mümkün olduğunca geniş bir ihtiyaç yelpazesine hizmet edecek değerler olduğunu savunuyor. Cumhuriyetçi özgürlüğün, onu teşvik etme çabalarımızın zorunlu olarak geniş kapsamlı faydalı sonuçlar doğuracağı ölçüde iyi bir şey olduğunu iddia ediyor. Bunun neden böyle olduğu, aşağıdaki dördüncü bölümdeki tartışmanın ışığında daha net anlaşılacaktır, ancak yine de cumhuriyetçi teorinin temellerini geliştirmek için yapılması gereken önemli çalışmalar bulunmaktadır.

Klasik Cumhuriyetçi Gelenek

Siyasi düşünce tarihçileri arasında uzun süredir devam eden ihmalin ardından, son elli yılda klasik cumhuriyetçi geleneğe olan ilgide çarpıcı bir canlanma yaşandı. Bu canlanmanın ilk birkaç on yılında, bu geleneğin belirli bir yorumu hâkim oldu. Bu görüşe göre, klasik cumhuriyetçiler günümüzde mükemmeliyetçi bir siyasi felsefe olarak tanımlanabilecek bir görüşü savunuyorlardı; yani, bir yandan aktif vatandaşlık ve sağlıklı yurttaşlık erdeminden oluşan belirli bir iyi yaşam anlayışını teşvik etme, diğer yandan bu değerleri baltalayacak her türlü yolsuzlukla mücadele etme fikrine odaklanan bir siyasi felsefe. İyi yaşama dair bu özgün vizyonun, özellikle Aristoteles'in yazılarında ifade edildiği gibi, antik Yunan polis deneyimine dayandığı varsayılmaktadır. Aktif siyasi katılım, yurttaşlık erdemi vb. değerlerin, insan gelişiminin özünde değerli bileşenleri olarak anlaşılmalıdır.

Buna artık klasik cumhuriyetçi geleneğin "sivil hümanist" yorumu demek yaygın bir uygulamadır ve en çok Arendt, Pocock ve Rahe'nin yazılarıyla ilişkilendirilir. Bu ve diğer sivil hümanist yazılar, alanda öyle bir izlenim bırakmıştır ki, bugün bile birçok kişi görüşlerini sivil cumhuriyetçilerin görüşlerinden ayırt edememektedir. Ancak, göreceğimiz gibi, ikisi önemli ölçüde farklıdır.

Enstrümantal Dönüş

Skinner, Sunstein ve Pettit ile başlayarak, geleneğin alternatif bir yorumu ortaya çıkmaya başladı. Kuşkusuz, klasik cumhuriyetçiler aktif siyasi katılımın, yurttaşlık erdeminin, yolsuzlukla mücadelenin vb. önemine bağlıydı.

Ancak bu yazarlar, bunları belirli bir iyi yaşam vizyonunun özünde değerli bileşenleri olarak görmek yerine, keyfi yönetimden bağımsızlık olarak anlaşılan siyasi özgürlüğü güvence altına almak ve korumak için araçsal olarak faydalı araçlar olarak görmeleri gerektiğini savundular. Bu görüşe göre Cumhuriyetçiliğin kökleri, Aristotelesçi bir antik Yunan polisi vizyonunda değil, bir yanda özgür insanlar ve vatandaşlar, diğer yanda bağımlı köleler arasında temel ve kategorik bir ayrım yapan Roma hukukunda yatmaktadır. Geleneğin bu araçsal veya "neo-Romen" yorumu, Spitz, Pettit, Dagger ve Skinner tarafından yapılan önemli katkılarla pekiştirilmiştir.

Bu yeni yorumu ilerleten önemli bir tarih yazımı literatürü artık mevcut. Bunlar arasında Machiavelli, on yedinci yüzyıl İngiliz cumhuriyetçileri ; kuruluş dönemindeki birçok Amerikalı ; Wollstonecraft ; bazı Fransız devrimcileri ; ve on dokuzuncu yüzyıl Amerikan işçi cumhuriyetçileri üzerine çalışmalar yer alıyor. Bu ve diğer çağdaş sivil cumhuriyetçiler, klasik cumhuriyetçi metinlerin dikkatli bir şekilde okunmasının, sivil hümanistlerin tercih ettiği mükemmeliyetçi yorumu kesin bir şekilde reddettiğini savunuyorlar.

Dahası, araçsal dönüşüm, cumhuriyetçiliğe uygulanabilir bir çağdaş siyasi doktrin olarak ilginin yerleşmesinde hayati önem taşıyordu. Birçok eleştirmenin de belirttiği gibi, sivil hümanizmin zorluğu, aktif siyasi erdem yoluyla insanın gelişmesine dair mükemmeliyetçi bir vizyonun modern siyasi ve toplumsal koşullarla uyumsuz olmasıdır. Makul çoğulculukla karakterize edilen ekonomik olarak karmaşık kitle demokrasilerinde Yunan polisi deneyimini yeniden yaratmak için hiçbir umut yoktur . Ancak, sivil erdemi araçsal olarak, siyasi özgürlüğü güvence altına almak için diğer araçlardan yalnızca biri olarak ele alırsak, bu itiraz ortadan kalkar. Cumhuriyetçiler bu aracı kullanmaya ve dolayısıyla sivil erdemi kasıtlı olarak geliştirmek için tasarlanmış kamu politikalarını desteklemeye istekli oldukları sürece, belki de daha güçlü liberal tarafsızlık doktrinlerini reddetmelidirler; ancak yine de geniş kapsamlı hoşgörü ilkelerini onaylamaktan mutluluk duyacaklardır . Bu şekilde doğru bir şekilde anlaşıldığında cumhuriyetçilik, "modern çoğulcu toplum biçimleriyle tam anlamıyla uyumludur".

Cumhuriyetçilik ve Liberalizm

Çağdaş sivil cumhuriyetçi yorum, klasik cumhuriyetçilik ile ana akım liberal gelenek arasındaki mesafeyi daraltması gibi önemli bir dezavantajı da beraberinde getirir. Bir bakıma bu kimseyi şaşırtmamalıdır. Ne de olsa klasik cumhuriyetçiler ve klasik liberaller birçok siyasi bağlılığı paylaşıyordu ve birçok figür her iki gelenek için de merkezi olarak kabul edilir . Ancak zorluk, yeni araçsal yorumda cumhuriyetçiliğin her bakımdan liberalizme çöktüğü önermesinden kaynaklanmaktadır. Nitekim Rawls, Politik Liberalizm adlı eserinin bir yerinde , teorisinin cumhuriyetçiliğin mükemmeliyetçi olmayan, araçsal bir yorumuyla "temel bir muhalefeti" olmadığını açıkça belirtir.

Peki, sivil cumhuriyetçiliğin ana akım liberalizme göre avantajı nedir?

Çağdaş sivil cumhuriyetçiler arasında yaygın yanıt, cumhuriyetçilik ile liberalizm arasında bir bağlantı olduğunu, ancak liberalizmin "yoksul veya tutarsız bir cumhuriyetçilik" olduğunu savunmaktır; yani, başlangıçta çok daha çekici bir siyasi felsefenin, deyim yerindeyse, bir tür piç kurusu. Dolayısıyla, liberalizme yönelik cumhuriyetçi eleştiri, liberal gelenek cumhuriyetçi köklerinden giderek uzaklaştıkça gelişen çeşitli sorunlu eğilimlerin bir eleştirisi olarak anlaşılmalıdır.

Bunlardan en önemlisi, özellikle Bentham, Paley ve Constant ile başlayan liberal gelenekteki, keyfi veya kontrolsüz güçten bağımsızlık olarak güçlü özgürlük anlayışını, daha zayıf bir müdahalesizlik olarak özgürlük anlayışıyla değiştirme eğilimidir. Bu ikamenin önemini aşağıdaki tartışmadan sonra değerlendirmek daha kolay olacaktır, ancak esas olarak şu noktaya varır.

Cumhuriyetçi özgürlük, doğası gereği herhangi bir bağımlılık veya hakimiyet biçimiyle bağdaşmadığı için, toplumsal etkileri salt negatif özgürlüğün etkilerinden çok daha radikaldir. İşte tam da bu yüzden birçok liberal yazar, açıkça kabul ettikleri gibi, kendilerini ilk etapta cumhuriyetçilikten uzaklaştırmak için çaba sarf etmiştir.

"Deneyimsel olarak ulaşılamaz olanı medeni özgürlük için olmazsa olmaz kılan ve asla tatmin edilemeyecek beklentileri alevlendiren bu özgürlük tanımları reddedilmelidir," diye gözlemlemiştir."

Dahası, özgürlüğün müdahalesizlik olduğu görüşünde, her türlü kamu hukuku veya politika müdahalesi bir müdahale ve dolayısıyla özgürlüğün kısıtlanması olarak kabul edilecektir. Negatif özgürlüğün kabul görmüş görüşüne bağlı liberaller, bu nedenle hükümet eylemlerine aşırı düşmanca yaklaşma eğiliminde olacaklardır.

Cumhuriyetçi görüşe göre ise, kamu hukuku veya politika müdahaleleri her zaman özgürlüğün kısıtlanması olarak görülmeyebilir. Kanun veya politika uygun ve keyfi olmayan bir şekilde benimsenip uygulandığı sürece, vatandaşların özgürlüğüne dokunulmaz. Nitekim, kanun veya politika bağımlılığı hafifletiyorsa veya toplumdaki bazı kişilerin diğerleri üzerinde kullandığı keyfi yetkileri kısıtlıyorsa, özgürlük artırılabilir.

Klasik gelenekte bu fikir, Blackstone'un ifadesiyle, "yasalar, ihtiyatlı bir şekilde düzenlendiğinde hiçbir şekilde yıkıcı değil, aksine özgürlüğün öncüsüdür" ve dolayısıyla "yasanın olmadığı yerde özgürlük de yoktur" iddiası olarak sıklıkla dile getirilirdi.

GELECEK

Yazıları

CUMHURİYETÇİLİK - 3

FRANK LOVETT

Çağdaş Cumhuriyetçi Programı

Önceki bölümde tartışılan tartışmalar ne kadar ilginç olursa olsun, cumhuriyetçiliğin çağdaş normatif siyaset teorisi ve felsefesine değerli bir katkısı olup olmadığı hâlâ merak konusu olabilir. Birçok insanın şüphesi kalmasının bir nedeni, klasik cumhuriyetçi yazıların genellikle belirgin bir şekilde elitist, ataerkil ve militarist görüşler ifade etmesidir. Bu tür yazılarda çekici bir çağdaş siyasi programın temeli nasıl bulunabilir?

Klasik cumhuriyetçilerin bu pek de hoş olmayan görüşleri sıklıkla dile getirdikleri tartışılmaz. Peki bu gerçeği nasıl yorumlamalıyız? İki olasılık var.

Bir yandan, klasik cumhuriyetçilerin dar görüşlülüğü, temel değer taahhütlerinin mantıksal sonuçlarını yansıtıyor olabilir; bu durumda, ilkinin benimsemeden ikincisini benimseyemeyiz. Diğer yandan, yalnızca dönemin rastlantısal önyargılarını yansıtıyor olabilir; bu durumda, cumhuriyetçi programı modernize ederken kolayca vazgeçilebilir.

Geleneğin sivil hümanist okumasına göre, klasik cumhuriyetçiler, insan iyiliğinin aktif vatandaşlık ve sivil erdem olarak mükemmeliyetçi bir anlayışına bağlıydılar. Bu görüşe göre, bazı bireylerin bu şekilde anlaşılan iyiliğe ulaşmada diğerlerinden daha başarılı olacağı açıktır; bazıları siyasette diğerlerinden daha beceriklidir, bazıları erdemlerini kahramanca sergilemede diğerlerinden daha yeteneklidir, vb. Nitekim, siyasi güç ve kamu onuru bir dereceye kadar konumsal değerlerdir; yani bir topluluğun üyeleri arasında dağılımları zorunlu olarak eşitsiz olacaktır. Geleneğin medeni hümanist yorumuna göre, klasik cumhuriyetçi yazıların seçkin eğilimi, temel değerlerinin bir sonucudur. Arendt'in yazdığı gibi, yalnızca siyasi açıdan erdemli seçkinlerin "cumhuriyet işlerinin yürütülmesinde duyulma hakkına sahip olması" "iyi düzenlenmiş bir cumhuriyetin işaretidir".

Sivil cumhuriyetçiler, doğal olarak, bu görüşü reddederler. Keyfi veya kontrolsüz güçten bağımsızlık olarak olumsuz bir şekilde anlaşıldığında, özgürlük idealinde doğası gereği elitist bir şey yoktur. Klasik cumhuriyetçiler, elbette, bu idealin kapsamını genellikle dar bir mülk sahibi, yerli erkek vatandaş yelpazesıyla sınırlamışlardır. Ancak geleneğin sivil cumhuriyetçi yorumunda, bu yalnızca kolayca vazgeçebileceğimiz gereksiz bir önyargıyı yansıtır. Geleneğin elitizmi, özgürlüğün tahakkümsüzlük olarak potansiyel olarak radikal sonuçlarını uzun süre gizlemiştir; nihayet uygun şekilde evrenselleştirilmiş olan cumhuriyetçiliğin, çarpıcı biçimde ilerici bir siyasi doktrin olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu bölümün geri kalanında, özgürlüğün tahakkümsüzlük olarak teşvik edilmesine adanmış evrenselleştirilmiş bir cumhuriyetçiliğin geniş kapsamlı uygulamalarından bazıları özetlenecektir.

Çağdaş cumhuriyetçi programın büyük bir kısmı, beklendiği gibi, klasik cumhuriyetçilerin siyasi taahhütleriyle bir tür akrabalık bağı taşımaktadır. Ancak, bazı farklılıklar da mevcuttur. Çağdaş sivil cumhuriyetçiler klasik gelenekten ilham alırlar, ancak eski cumhuriyetçiliği kendi başına anakronik bir şekilde uygulamaya çalışmazlar.

Cumhuriyetçi Kamu Politikası

Çağdaş sivil cumhuriyetçiler, keyfi güçten bağımsızlık olarak anlaşılan özgürlüğü teşvik etmeyi amaçlar. Kabaca söylemek gerekirse, cumhuriyetçi özgürlüğün tehdit altında olabileceği iki yön vardır. Birincisi, otokratik veya despot bir hükümetin tebaası üzerinde keyfi yetkiler edinmesinin bariz tehlikesidir; bu endişe ve buna yönelik cumhuriyetçi çözümler aşağıda tartışılacaktır. Ancak cumhuriyetçi özgürlük için ikinci bir tehlike daha vardır; bu da çağdaş sivil cumhuriyetçileri birincisi kadar endişelendirmektedir. Bu, sivil toplum içindeki bazı bireylerin veya grupların diğerleri üzerinde keyfi veya kontrolsüz yetkiler edinmeyi başarması tehlikesidir. Bu ikinci endişe olmasaydı, McMahan ve Costa tarafından gözlemlendiği gibi, cumhuriyetçi politika genellikle "belirsiz" görünürdü. Birkaç örnek bu ikinci tehlikeyi açıklığa kavuşturmaya yardımcı olacaktır.

Bir an için yerel ceza ve medeni hukuk sistemlerinin olmadığını düşünün. Bu durumda, vatandaşlar birbirleriyle nerede durduklarını bilemezlerdi; aralarındaki ilişkiler yalnızca güçle, yani anlık olarak daha güçlü olan tarafın keyfi kaprisiyle yönetilirdi. Dolayısıyla, bir dereceye kadar cumhuriyetçi özgürlükten yararlanabilmek için, vatandaşların karşılıklı ilişkilerini yönetecek bir yerel hukuk sistemi kurmak kesinlikle şarttır. Cumhuriyetçi özgürlük görüşünde, yasaların yalnızca bazı özgürlükleri diğerleri pahasına korumakla kalmayıp, aksine bizzat kendilerinin bu özgürlüğü fiilen getirdiğini veya mümkün kıldığını unutmayın. Bu görüşe göre, ancak aralarındaki ilişkiler kamusal ve istikrarlı bir kurallar sistemi tarafından karşılıklı olarak yönetildiğinde, diğer vatandaşların keyfi yönetimden bir ölçüde bağımsızlık elde etmeleri mümkündür.

Hukukun üstünlüğü ve özgürlük arasındaki bu bağlantı, klasik cumhuriyetçi literatürde yaygın bir temadır. Ancak çağdaş sivil cumhuriyetçiler, hukukun üstünlüğü sağlam bir şekilde tesis edilse bile, klasik cumhuriyetçilerin daha az farkında olduğu birçok başka potansiyel tehlikenin varlığını gözlemlerler. Örneğin, piyasaların kendi başlarına tahakküm içermesi gerekmezken ve hatta iyi düzenlendiğinde bunu azaltabilirken, cumhuriyetçilerin piyasalara olan coşkusunun belirli sınırları olacaktır. Özellikle, toplumun en dezavantajlı üyelerini ekonomik açıdan savunmasız bir konuma getirebilecek temel ihtiyaçlardan yoksun kalma tehlikesi vardır .

Temel ihtiyaçlarını karşılamak için bireyler, sömürücü işverenlerin keyfi gücüne boyun eğebilir veya gönüllü hayırseverliğin kaprislerine bağımlı hale gelebilirler . Dolayısıyla cumhuriyetçi özgürlüğün tadının çıkarılabilmesi için karşılanamayan temel ihtiyaçlar için bazı kamusal düzenlemelerin yapılması gerekecektir.

Cumhuriyetçi özgürlüğe yönelik bir diğer tehlike de aile hayatı ve cinsiyet ilişkileri bağlamında ortaya çıkmaktadır. Geleneksel aile hukuku, hem eşleri hem de çocukları önemli ölçüde keyfi bir güce tabi tutmuştur: İkincisinde koşullar, birincisinde ise sınırlı fırsatlar, her ikisinin de içinde bulundukları aileye neredeyse tamamen bağımlı olmasını sağlamıştır. Dolayısıyla, çağdaş sivil cumhuriyetçi program hem çocuk haklarının genişletilmesine hem de cinsiyet egemenliğinin ortadan kaldırılmasına uygundur.

Bununla birlikte, medeni cumhuriyetçi bir bakış açısıyla, bireysel özgürlüğü artırmayı amaçlayan yasalar ve politikalar aracılığıyla yeni bağımlılık ve keyfi güç biçimlerinin getirilmesine karşı tetikte olmak her zaman önemlidir.

Örneğin, ceza ve medeni hukuk alanında, özgürlük yasal belirsizlik veya savcılık takdir yetkisi nedeniyle tehdit altında olabilir; ve elbette, birçok Batı ülkesindeki mevcut ceza sistemiyle ilgili ciddi cumhuriyetçi endişeler mevcuttur. Bu tehlikeler, daha demokratikleştirilmiş bir ceza adalet sistemine ihtiyaç olduğunu gösterebilir. Benzer şekilde, temel ihtiyaçların kamu tarafından karşılanmasında, koşulsuz bir temel gelirin getirilmesine işaret edebilecek devlet yardımına bağımlılık ve yardımların dağıtımındaki keyfilik konusunda cumhuriyetçi endişeler bulunmaktadır . Ancak bu alanların çoğunda, cumhuriyetçi özgürlüğe yönelik evrensel bir kaygının uygun kamu politikası etkilerini belirleme konusunda çağdaş sivil cumhuriyetçilerin önünde hâlâ önemli çalışmalar bulunmaktadır.

Cumhuriyetçi Siyasi Kurumlar

Kamu politikası sorunlarından yönetim biçimine dönersek, klasik gelenekteki yazarların daha aşina olduğu konulara geri dönüyoruz. İyi bir kurumsal tasarım aracılığıyla vatandaşları yönetimlerinin keyfi veya kontrolsüz gücünden korumak, belki de klasik cumhuriyetçilerin temel kaygısını temsil eder. Bu amaca ulaşmak için kullanılan standart araçların çoğu -hukukun üstünlüğü, kuvvetler ayrılığı, federalizm, anayasal temel haklar vb.- liberaller ve diğerleri tarafından benimsenmiştir. Çağdaş sivil cumhuriyetçiler, doğal olarak, bu kurumsal araçlara bir ölçüde bağlı kalmaya devam etmektedir.

Ancak çağdaş sivil cumhuriyetçiler de bu tür araçların ancak bir yere kadar işe yarayabileceğini kabul ederler. Bunun temel nedeni, ne kadar dikkatli tasarlanırsa tasarlansın, hükümetin işleyişinin ve işleyişinin kamu otoritelerinin önemli bir takdir yetkisi gerektirmesidir.

Bunun özellikle belirgin iki örneği vardır. İlk olarak, ne kadar ayrıntılı ve dikkatlice hazırlanmış olursa olsun, hiçbir açık kural ve düzenleme sisteminin tüm olasılıkları ve durumları kapsayamayacağı açıktır. Bundan, takdir yetkisinin kaçınılmaz olarak mahkemelerin, kamu kurumlarının ve idari bürokrasilerin elinde bırakılması gerektiği sonucu çıkar. İkinci olarak, bunun dışında bile, yasama organlarının kamu hukukunu ve politikasını ilk etapta belirleme konusunda geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Günlük olarak değişen bir kural sistemi, hiç kural olmamasından daha iyi değildir.

Bu soruna yönelik standart cumhuriyetçi çözüm, gelişmiş demokrasidir. Ancak, doğru türden bir demokrasi olmalıdır. Çağdaş sivil cumhuriyetçilerin çoğu, tüm kamu yasalarının ve politikalarının meşru sayılabilmesi için halkın kolektif iradesini yansıtmayı gerektiğini savunan popülist demokrasi modelini reddeder. Bunun yerine, genellikle bir tür "nitelikli popülizm" veya "tartışmacı demokrasi"yi benimserler. Kabaca söylemek gerekirse, fikir, doğru şekilde tasarlanmış demokratik kurumların vatandaşlara temsilcilerinin kararlarına etkili bir şekilde itiraz etme fırsatı vermesi gerektiğidir. Bu itiraz olasılığı, takdir yetkisi kullanan hükümet görevlilerini, hizmet etmeleri gereken hedef veya amaçlar ve kullanmalarına izin verilen araçlar konusundaki kamuoyu anlayışına karşı sorumlu kılacaktır. Bu şekilde, takdir yetkisi, cumhuriyetçi özgürlüğün güvenli bir şekilde kullanılması için gereken anlamda halkın kontrolüne tabi tutulabilir.

Elbette, daha sonra halk kontrolünün nasıl uygulamaya konulabileceğini bilmek isteyeceğiz. Başlıca zorluklar genellikle Pettit tarafından özetlenen üç başlık altında ele alınmaktadır. İlk ve en kapsamlı şekilde tartışılan, takdir yetkisinin müzakereli kamusal akıl yürütme normu tarafından yönlendirilmesi gerekliliğidir. Bu, ilgili karar vericilerin kararları için gerekçe sunmaları gerektiği ve bu gerekçelerin açık kamuoyu tartışmasına tabi olması gerektiği anlamına gelir. Dolayısıyla, örneğin, yasama süreçleri, kesimsel çıkarlar temelinde arka planda pazarlıkları caydıracak ve bunun yerine açık kamuoyu tartışmasını teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. Benzer şekilde, bürokratik kurumların, kamuoyunun incelemesine açık karar gerekçeleri sunmadan, yalnızca teknokratik uzmanlığa dayalı kararlar vermelerine izin verilmemelidir.

Diğer iki gereklilik, belki de ikisi de nispeten açık olduğu için, ilki kadar ilgi görmemiştir. İkincisi, kapsayıcılıktır. Demokratik itiraz fırsatları, toplumdaki tüm kişi ve gruplara eşit derecede açık olmalıdır. Bu gereklilik, cumhuriyetçi özgürlüğe duyulan evrensel bir ilgiden doğal olarak kaynaklanır ve temsili kurumların tasarımı, kampanya finansmanı vb. üzerinde etkileri vardır.

Üçüncü gereklilik ise, kurumsallaşmış itiraz forumlarının, yani vatandaşların kamu yasalarına ve politikalarına itiraz edebilecekleri tarafsız "temyiz mahkemelerinin" var olmasıdır. Ancak, bu forumların güçlü yargısal inceleme yetkilerine sahip anayasa mahkemelerini içerip içermemesi gerektiği cumhuriyetçi literatürde tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

Medeni erdem ve yolsuzluk

Klasik cumhuriyetçi gelenekteki en belirgin temalar arasında yurttaşlık erdeminin önemi ve yolsuzluğun tehlikeleri yer alır. 'Yolsuzluk' terimini, kamu yararı pahasına kişisel veya belirli bir kesimin çıkarının geliştirilmesi olarak anlayabiliriz; 'yurttaşlık erdemi' ise bunun tam tersi, yani kamu yararını desteklemede kişinin üzerine düşeni yapma isteği olarak. Cumhuriyetçiliğin eleştirmenleri genellikle bunun kapsamlı bir özveri ve tutumluluk, bireysellikten vazgeçme ve kendini toplumla özdeşleştirme anlamına geldiğinden korkarlar. Bu korkular, şüphesiz, klasik geleneğin mükemmeliyetçi bir çizgide yurttaşlık hümanist yorumuyla desteklenmektedir. Dolayısıyla, yurttaşlık cumhuriyetçileri bunun tam tersini, yani yurttaşlık erdeminin cumhuriyetçi özgürlüğün kurulmasında ve sürdürülmesinde yararlı, kesinlikle araçsal bir iyilik olarak anlaşılması gerektiğini göstermek için çaba sarf etmişlerdir. Bireyin kolektif amaçlara tabi kılınmasını talep etmekten uzak olan cumhuriyetçi özgürlüğün, kısmen vatandaşların güvenlik güvenceleriyle özel amaçlarını takip etmelerini sağladığı için arzu edilir olduğunu ileri sürüyorlar .

Genel olarak, yurttaşlık erdemi başlığı altında ele alınması gereken iki konu vardır. Bir yandan, kamu görevlileri açısından yurttaşlık erdemi ve yolsuzluğa uğrama tehlikesi; diğer yandan, genel olarak vatandaşlar açısından yurttaşlık erdemi ve yolsuzluğa uğrama tehlikesi vardır. İlkine ilişkin olarak, cumhuriyetçiler genellikle kamu görevlilerinin doğası gereği yolsuz olduğu görüşünü reddeder ve bunun yerine bireyleri potansiyel olarak yolsuzluğa açık, ancak ille de yolsuz olmayan kişiler olarak görürler. Bu varsayımdan hareketle, hangi kamu hukuku, kurumu ve normlarının yolsuzluk tehlikesini en aza indirme ve kamu görevlilerinin yurttaşlık erdeminin artırma olasılığının en yüksek olduğu tamamen pragmatik ve ampirik bir sorudur. Buradaki seçenekler arasında, görevlilerin seçimine ilişkin eleme prosedürleri, bazı politika seçeneklerini kapsam dışında tutan kurallar ve normlar ve hem olumlu hem de olumsuz yaptırımlar yer alır. Bu tür kurumları tasarlarken, insanlar hakkında en kötüsünü varsaymamak önemlidir, aksi takdirde farkında olmadan korunmaya çalışılan yolsuz davranışları teşvik edebiliriz. Ancak, genel olarak vatandaşların yurttaşlık erdeminin teşvik etmek, cumhuriyetçi bir bakış açısıyla da aynı derecede önemlidir. Bunun çeşitli olası nedenleri vardır. Çoğunlukla, cumhuriyetçi özgürlüğün yaygın olarak kullanılmasının, vatandaşların bu ideale bağlı olduğu ve her birinin bunu gerçekleştirmede üzerine düşeni yapmaya istekli olduğu bir toplumda en üst düzeye çıkarılma olasılığının en yüksek olduğu gözleminden kaynaklanmaktadır.

Örneğin, kolektif siyasi eylem yoluyla, yurttaşlar tahakküm örneklerini kamuoyunun dikkatine sunabilir; cumhuriyetçi özgürlüğü genişletecek yasa ve politikaları destekleyebilir; ve gerektiğinde cumhuriyetçi kurumları savunmada üzerlerine düşeni yapabilirler. Cumhuriyetçi ideallere bu tür bir bağlılığı teşvik etmek, erdemi kamusal saygıyla ödüllendiren bir kültürle birlikte oldukça güçlü bir yurttaşlık eğitimi programı gerektirecektir.

Burada yine vurgulanması gereken bir nokta, yurttaşların erdemli olmakta , medeni cumhuriyetçi bakış açısına göre cumhuriyetçi özgürlükten yararlanamadıklarıdır . Nitekim, daha önce de savunulduğu gibi, cumhuriyetçi özgürlüğün derecesi daha ziyade toplumun yasalarının, kurumlarının ve normlarının nasıl düzenlendiğine bağlı olduğundan, bu doğru olamaz. Ancak yurttaşlık erdemi, hem doğru türden yasa, kurum ve normların oluşturulmasında hem de bunların kalıcılığını ve güvenilirliğini sağlamada araçsal olarak faydalıdır.

Son olarak, hem kamu görevlileri hem de genel olarak vatandaşlar açısından medeni erdem ile hukukun üstünlüğü arasındaki bağlantıdan bahsetmek gerekir. Hukukun üstünlüğünün cumhuriyetçi özgürlük için önemi yukarıda tartışılmıştı; klasik cumhuriyetçi gelenekte bu, "hukuk imparatorluğu" ideali olarak ifade ediliyordu; özgür bir cumhuriyette insanların değil, yasaların hükmettiği düşüncesi. Elbette bu hiçbir zaman tam anlamıyla doğru olamaz, ancak bir tür yapay yolla yaklaşık olarak yansıtılabilir, böylece yaşam belirli bir topluluk içinde doğruymuş gibi deneyimlenebilir . Ancak bu, hukukun genel olarak açık, öngörülebilir ve meşru olarak kabul edilmesini gerektirir ve bu da ancak genel olarak yüksek bir uyum düzeyi olduğunda ve yasal kurallar ortak bir gayriresmî toplumsal normlar ağına yerleştirildiğinde mümkündür .

Sınır Ötesi Cumhuriyetçilik

Klasik cumhuriyetçiler, Roma ve diğer antik cumhuriyetlerin savaşçı cesaretini övmekten hoşlanırlardı ve cumhuriyetlerin yayılmacı kapasitelerini artıracak politika ve kurumları savunmada sıklıkla Machiavelli'yi izlerlerdi. Bu nedenle sık sık militarist ve emperyalist eğilimlerle suçlanmışlardır, ancak bu tamamen adil değildir. Cumhuriyetlerin sıklıkla karşılaştığı tehlikeli güvenlik ortamlarının farkında olmak gerekir. Klasik cumhuriyetçiler fethi nadiren kendi başına savunmuşlardır: "Kılıçlar insanlara verildi," diye yazar Sidney, "hiç kimse köle olmasın diye", başkalarını köleleştirsinler diye değil . Otokratik rakiplerle dolu düşmanca bir dünyada, Machiavelli bir cumhuriyetin en iyi savunmasının iyi bir saldırı olduğuna inanmakta haklı olabilirdi. Yine de, klasik cumhuriyetçiler toprak genişlemesinin kendine özgü tehlikelerine karşı duyarlıydılar. Özellikle emperyal fethin, ülke içindeki zenginlik ve güç dengesini bozarak içerideki özgürlüğü baltalayacağından endişe duyuyorlardı ve bu nedenle çeşitli işbirlikçi ve federal düzenlemeler yoluyla çareler arıyorlardı.

Ancak, modern koşullar altında cumhuriyetçi özgürlüğün en iyi şekilde güvence altına alınmasının nihayetinde bir tür küresel cumhuriyet gerektirip gerektirmeyeceği tartışma konusu olmaya devam ediyor. Bununla birlikte, dar güvenlik endişelerinin ötesinde, çağdaş sivil cumhuriyetçiler son zamanlarda cumhuriyetçi özgürlüğün küresel ekonomik adalet üzerindeki etkilerini araştırmaya başladılar. İdealin uygun şekilde evrenselleştirildiğini ve dolayısıyla her insanın tahakküm altına alınmamasının aynı sayıldığını varsayarsak, cumhuriyetçiler küresel yeniden dağıtımın kozmopolit politikalarına bağlı mıdır? Bu konuda literatürde çok çeşitli görüşler bulunabilir. Pettit, ekonomik adaletin esas olarak yerel cumhuriyetçi kurumları korumak için dolaylı olarak önemli olduğu gerekçesiyle hayır derken, Lovett yoksulluk ve şiddetli eşitsizliğin bireyleri doğrudan tahakküme maruz bıraktığı gerekçesiyle evet demektedir. Bu görüşler arasında, Laborde ve Laborde ve Ronzoni, tahakküm altına alınmamayı teşvik etme konusundaki küresel yükümlülüklerimizin benzer olduğunu, ancak nihayetinde yerel yükümlülüklerimizden daha zayıf olduğunu savunmaktadır.

Son olarak, Bachvarova, cumhuriyetçiliğin dağıtımcı küresel adaletten ziyade ilişkisel küresel adaleti ele almaya daha uygun olduğunu öne sürmektedir. Bununla birlikte, çağdaş sivil cumhuriyetçi teorinin karşılaştığı en büyük zorluk, devlet sınırları ve küresel göç sorunudur. Cumhuriyetçiler, çeşitli şekillerde kaçınılabilir tahakküme karşı açıkça savunmasız olan vatansız kişiler, mülteciler ve yerleşik olmayan vatandaşlar için savunuculuk yapma konusunda güçlü bir konumdadır. Ancak, uluslararası hareket özgürlüğü sorununun nasıl ele alınacağı çok daha az açıktır. Geleneksel olarak güçlü bir vatandaşlık anlayışına bağlı olan cumhuriyetçi siyasi özgürlük ideali, çoğu zaman özgür yurttaşlardan oluşan sınırlı toplulukların varlığından ayrılamaz gibi görünmüştür. Pettit, devletlerin sınırlarını korumaktan başka seçeneği olmadığı için göç kontrollerinin varlığının tahakküm olarak sayılamayacağını iddia ederken, Costa buna katılmamaktadır. Honohan, belirli bir devletin uyguladığı herhangi bir göç kontrolünün keyfi olmaması gerektiğini savunur; ancak Fine'ingözlemlediği gibi bu, hareket özgürlüğünün medeni topluluğu sürdürme ihtiyacıyla uzlaştırılıp uzlaştırılamayacağına ilişkin nihai soruyu çözmez.

Birçok açıdan, sivil cumhuriyetçilik hâlâ yeterince gelişmemiş bir siyasi doktrin olmaya devam etmektedir. Tartışılan tüm alanlarda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır ve çağdaş siyasi teorisyenlerin ve filozofların endişelerinin merkezinde yer alan ve çağdaş sivil cumhuriyetçilerin yakın zamanda incelemeye başladığı birçok konu bulunmaktadır. Bunlar arasında, çokkültürlülük, eğitim politikası ve kuşaklar arası adalet gibi konularda en azından ilk çalışmalar yer almaktadır; ancak yine de yapılması gereken önemli çalışmalar vardır. Bununla birlikte, sivil cumhuriyetçilik, çağdaş sosyal ve siyasi teorideki tartışmalara olumlu katkılar sağlamaya devam edecek dinamik ve büyüyen bir alandır.

GELECEK

Yazıları

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ - 1

RICARDO MELLA

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ

Bilgisi veya sanatıyla bir yabancı size hitap etmeye cesaret ederse beni affedin. Dostluğun gerekleri beni neredeyse kesin bir başarısızlık riskine girmeye zorluyor.

Ancak, belagat ve bilgi eksikliği olsa bile, orta düzeyde kültürlü ve tümüyle samimi her insanın, vatandaşlarına söyleyecek ilginç bir şeyi olduğuna ve fırsat doğduğunda bunu dile getirmesi gerektiğine inanıyorum; çünkü fikir ve duyguların karşılıklı iletişiminden, entelektüel, duygusal ve maddi yaşamın uyumu doğar ki bu, nihai tahlilde insanlığın en yüce özlemidir. İşte benim gözümde, beni haklı çıkarmasa bile, beni mazur gösteren sebep budur.

Sizi medeniyetin büyük eserlerinin ayrıntılı bir tarihçesiyle meşgul etmek istemiyorum. Tek bir dersten daha fazla yer kaplayan akademik bir çalışma olmasının yanı sıra, günlük gözlem veya çalışmalarınızdan az çok bildiğiniz şeyleri burada anlatarak sizi rahatsız etmenin anlamsız olacağını biliyorum.

Benim amacım başka. Ben bir peri masalları öğretmeni değilim, bu yüzden size bu konuda bir ders vermeyeceğim; benim açımdan, burada söylediklerim, ilerlememizin koşulları üzerine düşünmeniz için yeterli olacaktır.

Genel olarak, medeniyet eserleri iki belirgin gruba ayrılabilir: Birincisi, sanayi, iletişim, ticaret ve pratik yaşamın bütünü için yararlı ve uygulanabilir olan maddi eserleri kapsar; ikincisi, entelektüel ve etik gelişimin, bilimin, sanatın, yüksek yaşamın, kısacası insan türünün geniş alanını kapsar.

Bu nedenle, medeniyetin büyük eserlerini özet olarak ve belirtilen sırayla ele alacağım; ancak, bunların içsel önemlerinden ziyade sonuçlarıyla ilgilenmem gerekeceğini de belirteyim.

Kömür ve demir, Dünya'nın çehresini değiştirdi. Buhar makinesi, kurtuluşun modern simgesi, hesaplanaamaz ilerlemenin muhteşem bir üreticisidir.

Tüm faaliyet tezahürlerine hükmeder ve egemen bir şekilde yönetir.

Bizi aşağılık emekten kurtarır ve faydalı işi yüceltir; bizi çeken canavarı, yönlendiren beyne dönüştürür ve sözde cezayı bir zevke dönüştürdükten sonra, yüzyıllardır bilmediğimiz rahatlık ve zevkleri bize bahşeder.

Mekaniğin harikalarından bahsetmeye gerek yok. Her şey basit, neredeyse tamamen işe yaramaz cihazlarla başladı. Kısa süre sonra, baş döndürücü bir hızla birbirini izleyen binlerce değişiklik, tüm endüstrilerde ve tüm sanatlarda pratik uygulamaları olan şaşırtıcı mekanizmalar ortaya çıkardı.

Ve bir asırdan kısa bir sürede tamamlanan evrimin tüm hızıyla, maksimum basitlikle maksimum uygulama elde etme mucizesine ulaşıldı. İnsan yaratıcılığı böylece en mutlu başarıya ulaştı.

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ

Ancak artık hiçbir şey bizi şaşırtmıyor. En eğitimsiz işçiler bile, sanayi devleriyle her gün iç içe yaşıyor. Henüz yazım bile bilmeyen nesiller, girdikleri dünyayı tam olarak anlamalarını sağlayacak sayısız araçtan yararlanıyor. Sanayinin devasa ürünleri, yeni icatların harikaları, bir an bile dikkatimizi çekmiyor. Her şey, sıradan yaşamın sıradan bir parçası haline geldi.

Tam tersine, trenlerin hızını yavaş, tramvayların, gaz motorlarının ve buharlı lokomotiflerin gürültüsünü rahatsız edici buluyoruz; yoğun havai elektrik hatları sanattan uzak, Avrupa'nın önümüzdeki 30.000 kilometrelik demiryolu ağı ise önemsiz. Ve daha fazlasını, çok daha fazlasını istiyoruz.

"Zamanın ve mekanın hükümdarı kim bilmiyorum" diyen buhar, herkesin hissettiği gibi, yenilecek; tel de yenilecek. Elektrikli demiryolları, kablosuz telgraf, elektriğin binlerce yenilikçi uygulaması şu anda yeni bir çağı başlatıyor.

Oysa günümüzün zaferi ne muhteşem! Dünyanın derinliklerinden, engin zenginlikler çıkarılıyor. Güneş, binlerce fabrikanın yoğun dumanıyla gölgeleniyor. Çılgın gezgin, derin uçurumlar ve devasa dağlar arasında, şaşırtıcı bir hızla, bazen en yükseklere tırmanarak, bazen ovalara inerek, denizin onu öptüğü sahile soluk soluğa ulaşıyor. Şehirler sanki sihirle aydınlanıyor, kelimeler bir uçtan diğerine uçup duruyor, sular fırtınayı alt eden binlerce gemiyle doluyor, hava yarıyor ve okyanus tabanının karanlığına nüfuz ediyor, kayalık zemin verimli tarlalara, paçavralar güzel kumaşlara dönüşüyor ve modern hayatın bitmek bilmeyen koşuşturmacasında insanın, atalarımızın neredeyse tamamen savunmasız ve korkunç düşmanlarla yüz yüze katlandığı yaşamdan taban tabana zıt, yeni bir varoluş yarattığını neredeyse fark etmiyoruz.

Dün başlayıp yüz yıl boyunca baş döndürücü bir hızla ilerleyen bu görevin ihtişamı karşısında, tarihlerin ve adlandırmaların, bireysel ve ulusal tercihlerin veya değerlerin doğruluğunun ne önemi var? Bu, güçlü ve mütevazı, bilge ve cahil herkesin eseridir; bütünlüğü tüm etkilerini gölgede bırakan bir dönemin ortak eseridir.

Ve her birinin kum tanesini kattığı bu ortak çalışmanın, olguların kendisinden çok, çok önemli olmakla birlikte, sonuçlarına dikkat etmemiz gerekiyor.

Hayatın her anında, dünyanın bir ucundan diğer ucuna seyahat eden insan sayısı yüz binlerle ifade edilebilir; tarlalara, kasabalara ve şehirlere iletilen yazılı ve sözlü iletişimin sayısı milyarlarla ifade edilebilir; ve en farklı mesafelerde taşınan milyonlarca kilogramlık mal miktarı. Medeniyetin en büyük başarılarından biri, insanlar arasındaki her türlü engeli ortadan kaldırarak, izlenimlerin, anlaşmaların, ihtiyaçların ve hizmetlerin sürekli bir alışverişini sağlamak olmuştur; öyle ki, her bireyin tüm insanlık içinde ve karşılıklı olarak yaşadığı söylenebilir.

RICARDO MELLA

Mucize ise şudur: Kişiliğin sınırsız genişlemesi.

Peki, endüstrinin bizi zenginleştirdiği ürünlerin muazzam çeşitliliği hakkında ne söyleyebiliriz? Giyim, gıda, konut - her şey hem nitelik hem de nicelik açısından olağanüstü bir ilerleme kaydetti. Tarım hızla değişiyor. Isıtma boruları, seralar, yapay toprak ve makineler, köylünün yerleşik rutinine son verecek. Şehir kırsalı istila edecek ve kırsal, kentsel yerleşimlerin sokaklarına muzaffer bir şekilde girecek. Dokuma tezgahı sonsuza dek yalnızca giyimi değil, aynı zamanda zevkin tatminini ve hatta lüksü de garanti ediyor. Hijyen şehirleri arındırır; sanat onları güzelleştirir; insan yaratıcılığının büyük işi tamamlamak için kullanamayacağı hiçbir kaynak yoktur ve bolluk saltanatı dünyanın kapılarını gürültülü bir şekilde çalar.

Şüphe etmeyin; medeniyetin büyük eserleri tüm insanlar için rahatlık ve refahı mümkün kılmıştır. Arkaik teoriler ne derse desin, bilim kisvesi altında gizlenseler bile, insan emeğinin herkes için ekmek, barınak ve konforlu konut üretebileceği kesindir. Dünyadaki her ülkede sürekli çalışan binlerce makinenin temsil ettiği muazzam beygir gücünü düşünün. Bu gücün insan emeğine dönüştürülmüş eşdeğerini düşünün. Tarlalarda ve şehirlerde insan emeğinin israfını ve mevcut bilgi ve ihtiyaçlarımızın gerektirdiği şekilde organize edilseydi elde edilecek hatırı sayılır kârı düşünün. Miktarları belirlemek ve hesaplamalar yapmak için saatler harcanabilir.

Sonuç her zaman aynı olurdu: aşırı üretim. Günümüzün ekonomik krizlerinin neredeyse hiçbiri başka bir şekilde açıklanamaz. Sanayicinin üretimi azaltması her adımda kaçınılmaz hale gelir. Ancak en temel öngörüyle, eğer iş bireysel kâra değil de genel ihtiyaçlara yönelik olsaydı, yarın için endişelenmeye pek gerek kalmazdı.

Piyasada ürün fazlası yoktur çünkü tüketici yoktur, yani karşılanması gereken ihtiyaçlar yoktur; fazlalık vardır çünkü alıcı yoktur, ki bu aynı şey değildir; ihtiyaçlar, onları karşılama olanağıyla birlikte gelmez. Zenginlik, modern icatlar ve insanlığın muhteşem yaratımları sayesinde o kadar muazzam bir şekilde arttı ve artmaya devam ediyor ki, herkes için refah olasılığını inkar etmek delilik olur.

Doğrusu, hem de acı bir gerçekle, günümüzdeki karşıtlık muhtaçlar için acımasızdır. Tokluk ve açlık omuz omuzadır; lüks ve çıplaklık sokaklarda ve meydanlarda yan yana yürür; barınağı olmayan anneler, akıl hastanesinde ve hapishanede kaybolmuş yetimler, aşırı çalışmanın yorgunluğuyla fizyolojik ve ahlaki olarak çökmüş, halkın merhametiyle geçinmeye indirgenmiş yaşlı insanlar vardır: insana fayda sağlayan tüm harikaların yanında, yıkım ve ölüm harikaları, savaşın korkunç eserleri, barış ve adaletin geleceğine yönelik barbarca ve sürekli bir tehdit vardır; tüm güzelliği, tüm erdemi ve tüm iyiliği saran ve boğan korkunç bir çirkinlik, ahlaksızlık ve yozlaşma dünyası vardır.

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ

Bu sözde basmakalıp sözler için beni bağışlayın. Gerçek bütününü anlatılmalı. Ve medeniyetin muzaffer müziğinin, eksik olduğu bir uyumla yankılanmaması esastır.

Modern çağın büyük eserleri, en sınırlı zekâların bile fark edebileceği, tüm mücadelelerimizin sebebi olan ölümcül bir olgunun ortaya çıkmasından sorumludur. En büyük zenginliğin gittiği yerlere yoksulluğu getiren bu olgu, içinde yaşadığımız muazzam dengesizliğin ta kendisidir.

Medeniyetin nimetlerinin ulaştığı toplumun en mütevazı kesimi için bile, bu dengenin mührü ilerlememizin karakterini çok açık bir şekilde ortaya koyuyor. Cüppeli proletarya, yoksul orta sınıf ve olası bir burjuvalaşmanın sahte umuduyla ayakta duran, düşük ücretlerle kıt kanaat geçinen gençler, toplumsal sefaletimizin ve modern emeğin köle doğasının inkâr edilemez kanıtlarıdır. Beceriksizce alt sınıflar olarak adlandırılanlar hakkında ne söyleyebiliriz? Elbette milyonlarca işçi demiryolunun avantajlarından yararlanıyor . Ancak bazıları, örneğin Galiçyalı hasatçılar, tahta sandıklara tıktırılmış, ışıksız ve havasız bir sürü gibi seyahat ediyor ve ayrıca bir tür vebanın kurbanı olarak yolda ölmeye bolca vakitleri varken, salyangoz hızıyla yol alıyorlar. Madencilik çalışmalarının her türlü güvenlik ve hatırı sayılır konfor koşullarında yapılabileceği doğru, ancak dünyanın tüm madenlerinde her gün korkunç felaketler yaşanıyor ve kimse bu tür olayların sıklığından endişe duymuyor. Bu bağlamda, İtalya'daki kükürt madenlerindeki korkunç çalışmayı anımsıyorum. Mosso, "La Fatiga" adlı eserinde, insanın kanını donduran resmi raporlara atıfta bulunuyor.

Yüzlerce erkek ve kız çocuğu, ağır yükleriyle, ustabaşılarının çimdiklemeleriyle boğuşurken dar merdivenleri veya dik yamaçları tırmanıyor. Bu yetmiyormuş gibi, dehşete kapılıyorlar! Yanan fenerleri dizlerinin üzerine koyup talihsiz yaratıkların etlerini yakıyorlar. Ve daha fazlasını da sıralıyor: Sadece bir eyalette, kükürt madenlerinde çalışan 3.672 genç işçiden sadece 203'ü askerlik hizmetine uygundu.

En mütevazıların bile muhteşem okyanus gemileriyle denizleri aşabilecekleri doğrudur ; ancak eski köle ticaretini anımsatan bu büyük, perişan insanların tarifsiz sefaletinin korkunç tablosuna gözlerimizi kapatmak zorunda kalacağız.

Kropotkin'in kitaplarından birinde bahsettiği gibi, fırınları bin dereceyi aşan sıcaklıklara rağmen otuz adım öteden görülemeyen, harikulade, iyi havalandırılmış, hijyenik ve devasa fabrikaların olduğu doğrudur; ancak sağlıklı, karanlık ve pis atölye ve fabrikalarda binlerce erkek ve daha da kötüsü kadınlar ve çocuklar yavaş yavaş ölüyor. Başka ne olabilir ki? Orta sınıfın kendisi bile, iktidarsızlığın azabı altında, korkutucu derecede üzücü bir yarı ömürle kendini tüketiyor. Medeniyetin tüm avantajları, ancak milyonlarca insanın zar zor gizlenen köleliğiyle elde ediliyor.

RICARDO MELLA

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ

Oysa medeniyetin muazzam eserleri, aynı ölçüde yoksun ve aynı ölçüde fedakâr çok sayıda bilim insanı ve işçinin sürekli ve azimli emeğinin ürünüdür: Büyük finans şirketleri neredeyse sadece faiz toplar. Bilim kahramanları ve şehitleri, emek kahramanları ve şehitleri, ilerlememizin yolunu çizer. Bazıları, çok azı, geçmiş zorlukların telafisi olarak gelecek nesillere bir isim kazandırmıştır; bir lejyon oluşturan diğerleri ise, kahramanları ve şehitleri görmezden gelerek, tüm bilgilerini ve enerjilerini medeniyet uğruna feda etmiş veya feda etmektedir; kendilerini boğan faiz ve ticarileşme atmosferinde kaybolmuşlardır. Çalışkan zanaatkârlar, tüm ilerlemenin mütevazı unsurları, çocuklarının yarı özgür emeğin dürüstçe devam etmesini sağlayacak iyi bir durumu sürdürmek için acı içinde mücadele ederler. Ve sonra, sonra o büyük kitle, mesleksiz milyonlarca adam, iki pesetalık gündelik işçiler, köleliğin lejyonerleri, yok etmekten mutluluk duyduğumuz bir dünyanın kalıntıları, tüm yaşamlarını medeniyete adarlar ve etlerinin parçaları ve kemiklerinin kıymıkları üzerinde dünyanın tüm ilerlemelerinin, tüm yeniliklerinin, tüm harikalarının görkemli anıtı gururla yükselir.

Medeniyetin büyük eserleri, adaletin gerektirdiği o genel karakterden yoksundur ki, hepimiz inancımızın tütsüsü onun sunağında yanabilelim. İnsanlığın normal varoluşuna o kadar çok önemsiz, yararsız ve hatta zararlı şey genelleştirilmiş, evrenselleştirilmiştir ki, hepsinin eserini herkesin kullanımına sunmaya vaktimiz olmamıştır! Medeniyetin faydaları birkaç kişinin ayrıcalığıdır; çoğunluk içinse işkence ve şehitliktir. İlerlemenin bu özalciliğine karşılık, kötülüğün herkese, değişen derecelerde de olsa, nasıl saldırdığına dikkat edin; hem büyükleri hem küçükleri, hem güçlüleri hem alçakgönüllüleri, hem bilgeleri hem de cahilleri vurur. Sefaletin manzarası, zenginliğin kayıtsızlığına meydan okur; gecekonduların vebası büyük şehrin lüks sokaklarını istila eder; cehaletin karanlığı tüm bilgeliği kısırlaştırır; zulüm ve şiddet, şiddeti ve zulmü doğurur; kitlelerin teslimiyeti, insanlığı aç ve pis bir sürüye dönüştürür. Hiç kimse, olumsuz ve sağlıklı bir çevrenin etkilerinden kaçamaz.

Sessiz kalmak anlamsız, inkâr etmek ise kötü olur. Dünya hızla ilerledi ve bu ilerlemenin şanslıların alanına indirgenmesi, tüm mutluluk olasılıkları arasında bizi mutsuz eden ciddi bir toplumsal dengesizliğe yol açıyor.

Uyum, barış ve adalet çözümleri, tam kurtuluş çözümleri dayatılıyor.

Medeniyetin işini tamamlaması gerekiyor: herkesin refahı.

Ve şimdi, hayatın düzyazısından, aya şarkı söyleyen ama onu dinlemeyen şairlerin söyleyeceği gibi, beyin ve duygulanım alemlerine sığramama izin verin.

Kömür, demir ve makineler Dünya'nın çehresini değiştirmişse, bilimler, yani edinilmiş bilginin muazzam toplamı, insanlığı kökten değiştirmiştir. Binlerce diliyle matbaa, milyonlarca uyuyan zihni canlandırma mucizesini gerçekleştirmiştir.

MEDENİYETİN BÜYÜK ESERLERİ

Oysa medeniyetin muazzam eserleri, aynı ölçüde yoksun ve aynı ölçüde fedakâr çok sayıda bilim insanı ve işçinin sürekli ve azimli emeğinin ürünüdür: Büyük finans şirketleri neredeyse sadece faiz toplar. Bilim kahramanları ve şehitleri, emek kahramanları ve şehitleri, ilerlememizin yolunu çizer. Bazıları, çok azı, geçmiş zorlukların telafisi olarak gelecek nesillere bir isim kazandırmıştır; bir lejyon oluşturan diğerleri ise, kahramanları ve şehitleri görmezden gelerek, tüm bilgilerini ve enerjilerini medeniyet uğruna feda etmiş veya feda etmektedir; kendilerini boğan faiz ve ticarileşme atmosferinde kaybolmuşlardır. Çalışkan zanaatkârlar, tüm ilerlemenin mütevazı unsurları, çocuklarının yarı özgür emeğin dürüstçe devam etmesini sağlayacak iyi bir durumu sürdürmek için acı içinde mücadele ederler. Ve sonra, sonra o büyük kitle, mesleksiz milyonlarca adam, iki pesetalık gündelik işçiler, köleliğin lejyonerleri, yok etmekten mutluluk duyduğumuz bir dünyanın kalıntıları, tüm yaşamlarını medeniyete adarlar ve etlerinin parçaları ve kemiklerinin kıymıkları üzerinde dünyanın tüm ilerlemelerinin, tüm yeniliklerinin, tüm harikalarının görkemli anıtı gururla yükselir.

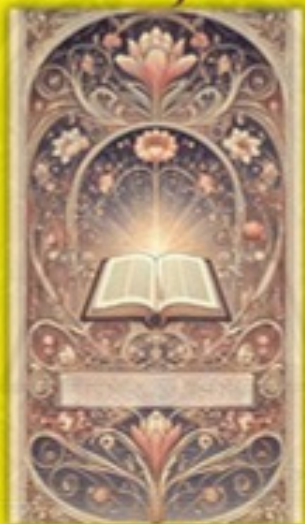
Medeniyetin büyük eserleri, adaletin gerektirdiği o genel karakterden yoksundur ki, hepimiz inancımızın tütsüsü onun sunağında yanabilelim. İnsanlığın normal varoluşuna o kadar çok önemsiz, yararsız ve hatta zararlı şey genelleştirilmiş, evrenselleştirilmiştir ki, hepsinin eserini herkesin kullanımına sunmaya vaktimiz olmamıştır! Medeniyetin faydaları birkaç kişinin ayrıcalığıdır; çoğunluk içinse işkence ve şehitliktir. İlerlemenin bu özalciliğine karşılık, kötülüğün herkese, değişen derecelerde de olsa, nasıl saldırdığına dikkat edin; hem büyükleri hem küçükleri, hem güçlüleri hem alçakgönüllüleri, hem bilgeleri hem de cahilleri vurur. Sefaletin manzarası, zenginliğin kayıtsızlığına meydan okur; gecekonduların vebası büyük şehrin lüks sokaklarını istila eder; cehaletin karanlığı tüm bilgeliği kısırlaştırır; zulüm ve şiddet, şiddeti ve zulmü doğurur; kitlelerin teslimiyeti, insanlığı aç ve pis bir sürüye dönüştürür. Hiç kimse, olumsuz ve sağlıklı bir çevrenin etkilerinden kaçamaz.

Sessiz kalmak anlamsız, inkâr etmek ise kötü olur. Dünya hızla ilerledi ve bu ilerlemenin şanslıların alanına indirgenmesi, tüm mutluluk olasılıkları arasında bizi mutsuz eden ciddi bir toplumsal dengesizliğe yol açıyor. Uyum, barış ve adalet çözümleri, tam kurtuluş çözümleri dayatılıyor. Medeniyetin işini tamamlaması gerekiyor: herkesin refahı.

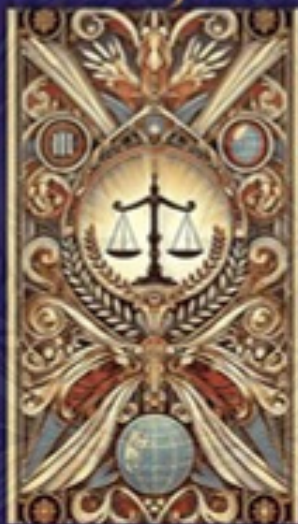
Ve şimdi, hayatın düzyazısından, aya şarkı söyleyen ama onu dinlemeyen şairlerin söyleyeceği gibi, beyin ve duygulanım alemlerine sığramama izin verin.

Kömür, demir ve makineler Dünya'nın çehresini değiştirmişse, bilimler, yani edinilmiş bilginin muazzam toplamı, insanlığı kökten değiştirmiştir. Binlerce diliyle matbaa, milyonlarca uyuyan zihni canlandırma mucizesini gerçekleştirmiştir.

Eğitim ve Bilim için
Düşle

Emek ve Halk için
Düşle

Tarih ve Toplum için
Düşle

Kültür ve Sanat için
Düşle

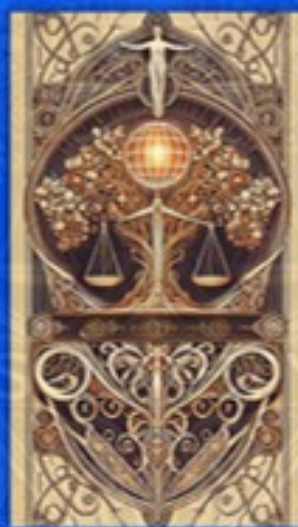

ARTİT NO: 00000000000000000000

Eğitim ve Bilim için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

Tarih ve Toplum için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

